

:: Editorial

Priznávam sa, že občas závidím lekárom, ako majú presne pomenované jednotlivé časti ľudského tela. Aby nedošlo k mýlke pri svojráznych prekladoch pojmov do materinského jazyka, poistili sa ešte latinčinou. A tak spánková kosť sa nazýva aj *os temporalia*, chrbtica je *columna vertebralis...* (pokračovanie v učebniciach anatómie).

V architektúre si na presné pomenovania nepotrpíme, najmä keď z vecného jazyka inžiniera sklzneme do poetickejšieho vyjadrovania architekta a na architektonické dielo pozeráme ako na objekt umenia. Tomuto sa niekedy nevyhnú ani erudovaní kritici, najmä ak sa v prvom pláne ocitne ich slovná ekvilibristika a posudzovaný objekt je len „pozadím“ pre nádherné slovné zvraty a neočakávané pomenovania, ktorými sa tak zdanlivo rozširuje slovník synonym, ale čitateľovi neumožní pomocou písaného textu vytvoriť si predstavu, ako popisované dielo vlastne vyzerá. Dostávame sa tak k tzv. písanej architektúre, t. j. istej formy virtuálnej architektúry, ktorá existuje len vo svojom vlastnom svete, často bez ambícií sprostredkovať pomocou písaného slova predstavu reálneho sveta.

:: :: ::

Nie, toto číslo nášho periodika nie je venované „písanej architektúre“, ale niektoré pojmy použité v príspevkoch ma inšpirovali k napísaniu tohto úvodu. Priznávam, že pred rokmi sme s kolegom Špačkom podľahli pokušeniu „požičať si“ pojmy z psychológie, biológie, alebo iných vedných disciplín. Architektúru sme „ozdobili“ prídavnými menami ako introvertná, extrovertná, efemérna, endemická..., dokonca sme to skúsili aj s parafrázou na Le Corbusierov *Modulor* a istú schému, požičanú od psychológov, sme upravili a nazvali *Senzulor*. Niektoré pojmy sa uchytili, niektoré súbežne napadli aj iných kolegov a dnes sa bežne používajú (napr. efemérna architektúra), iné ostali verné svojmu *endemickému* výskytu a nahradili ich iné módné pomenovania.

:: :: ::

Dnes, keď sme zavalení informáciami, väčšinou písaných v angličtine, je asi ťažšie odolávať voľnému, niekedy dosť svojráznemu prekladu anglických pojmov, alebo, a čo je podľa mňa horšie, pojem jednoducho neprekladať a prevziať ho

aj s originálnym prepisom. Mohli by sme prijať argument, že takýmto procesom sa obohacuje vlastný jazyk, keby ale nedochádzalo k rôznym nedorozumeniam pri interpretácii prevzatého slova.

:: :: ::

A vedecké texty by sa mali vyznačovať presnosťou. Na našej fakulte už niekoľko rokov doc. Bencová, žiaľ, takmer osamotene pracuje na projekte, v ktorom si vytýčila cieľ spresniť, resp. doplniť terminológiu používanú v architektúre. Pri čítaní príspevkov, referátov, odborných článkov i výskumných správ mám pocit, že na tomto projekte by sme určitým dielom mali zúčastniť všetci. Viem, že používať presné formy vyjadrovania je práca náročná na premýšľanie i čas, mohli by sme to prirovnať k riešeniu architektonických detailov v našich projektoch. Dobrú architektúru však charakterizujú bravúrne zvládnuté detaily a tie by mala mať aj dobrá vedecká štúdia, odborný článok, referát alebo recenzia.

Váš
Julián Kepl